

**STANOWISKO
RADY MIEJSKIEJ W WARCE**

z dnia 24 października 2024 r.

w sprawie Projektu pn.: „Budowa linii kolejowej nr 88 na odc. Węzeł CPK – Grójec – Warka”

Na podstawie § 23 ust. 2 Statutu Gminy Warka uchwalonego Uchwałą Nr VII/48/03 Rady Miejskiej w Warce z dnia 16 kwietnia 2003 r. (t.j. Uchwała nr XXXVII/256/13 Rady Miejskiej w Warce z dnia 25 kwietnia 2013 r. Dz. Urz. Woj. Maz. poz. 5693, zmieniony: Uchwałą Nr XLVI/312/13 Rady Miejskiej w Warce z dnia 28 listopada 2013 r. Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego z 2013 r. poz. 12799, Uchwałą Nr XL/242/17 Rady Miejskiej w Warce z dnia 5 października 2017 r. Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego z 2017 r. poz. 9042, Uchwałą Nr LVI/353/18 z dnia 18 października 2018 r. Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego z 2018 r. poz. 9982) Rada Miejska w Warce uchwala, co następuje:

§ 1. Rada Miejska w Warce wyraża swój protest w związku z realizacją projektu „Budowa linii kolejowej nr 88 na odc. Węzeł CPK – Grójec – Warka” oraz stanowczy sprzeciw wobec planowanej budowy nowych torów kolejowych, skrzyżowań kolejowo-drogowych z istniejącymi drogami oraz dróg technicznych dotyczących wszystkich wariantów W1, W6 i W61 w ramach studium techniczno-ekonomiczno-środowiskowego (STEŚ-R) dla projektu Centralnego Portu Komunikacyjnego.

§ 2. Zobowiązuje się Przewodniczącego Rady Miejskiej w Warce do przekazania niniejszego stanowiska spółce IDOM Inżynieria, Architektura i Doradztwo Sp. z o. o. z siedzibą we Wrocławiu.

Przewodniczący Rady Miejskiej

Daniel Bugała

Uzasadnienie

W imieniu mieszkańców Miasta i Gminy Warka oraz lokalnych przedsiębiorców, rolników i instytutów badawczych znajdujących się w bezpośrednim oddziaływaniu projektu studium techniczno-ekonomiczno-środowiskowego dla projektu pn.: "Budowa linii kolejowej nr 88 na odcinku Węzeł CPK - Grójec - Warka" Rada Miejska w Warce wyraża stanowczy sprzeciw wobec planowanej budowy nowych torów kolejowych, skrzyżowań kolejowo-drogowych z istniejącymi drogami oraz dróg technicznych dotyczących wszystkich wariantów W1, W6 i W61 w ramach ww. projektu Centralnego Portu Komunikacyjnego.

Rozumiemy konieczność rozwoju infrastruktury transportowej na poziomie krajowym, jednak realizacja tych wariantów powoduje naruszenie planów zagospodarowania przestrzennego, nieplanowany podział urbanistyczny oraz przyniesie nieodwracalne i niepowetowane straty dla naszej lokalnej społeczności, gospodarki i środowiska. Zwracamy jednak uwagę na kilka kluczowych aspektów, które zostały pominięte lub niedostatecznie uwzględnione w dotychczasowych analizach:

1. Zniszczenia infrastruktury lokalnej.

Planowane linie kolejowe poważnie zagrażają istniejącej infrastrukturze drogowej i publicznej na terenie naszej gminy. Budowa torów wymusi przebudowę lub likwidację wielu dróg lokalnych i połączeń komunikacyjnych, co znacząco utrudni codzienne funkcjonowanie mieszkańców szczególnie tych gdzie nowe drogi "przecinają" zwartą zabudowę miejscowości tj.: Michalczew, Gośniewice i Warka.

Proponowane projekty wariantów budowy w wyraźny sposób dzielą gminę, przerywając naturalne połączenia drogowe łączące obrzeża naszych miejscowości z ich centrami, powodując równocześnie zdecydowanie negatywny wpływ na ład przestrzenny, architektoniczny i urbanistyczny. Na szczególne podkreślenie zasługuje przecięcie jedynej drogi łączącej Gośniewice i Michalczew a także kolejnej łączącej Murowankę i Laski.

Wielce problematyczne będą utrudnienia w dojazdach do miejsc pracy, szkół oraz usług publicznych, co wpłynie na obniżenie jakości życia i rozwój lokalny.

Planowane wyburzenia domów oraz wywłaszczenia mają nie tylko charakter materialny, ale również emocjonalny i społeczny. Dla wielu mieszkańców domy i działki, które zostaną przejęte pod budowę linii kolejowej, stanowią nie tylko wartość majątkową, ale także są miejscem, gdzie budowali swoje życie przez lata, często od pokoleń. Utrata mienia oznacza nie tylko konieczność przymusowej zmiany miejsca zamieszkania, ale także zniszczenie rodzinnych więzi z lokalną społecznością oraz dziedzictwa, które zostało stworzone przez wiele pokoleń.

Przymusowe wywłaszczenia niosą ze sobą poważne skutki psychologiczne. Zmuszenie rodzin do opuszczenia domów, w których często spędzili całe życie, wywołuje silny stres, niepewność i poczucie niesprawiedliwości. Takie działania negatywnie wpływają na kondycję psychiczną, prowadząc do problemów zdrowotnych, zarówno fizycznych, jak i psychicznych. Osoby starsze, które najbardziej przywiązane są do swojego miejsca zamieszkania, mogą szczególnie boleśnie odczuć tę zmianę, co wpłynie na ich jakość życia oraz dobrostan.

Wywłaszczenia, choć mogą być uzasadnione przez cele publiczne, stanowią naruszenie podstawowego prawa do własności. W wielu przypadkach oferowane rekompensaty nie odpowiadają

realnej wartości nieruchomości, zwłaszcza jeśli weźmie się pod uwagę emocjonalne i społeczne znaczenie utraconego domu. Proces wywłaszczeń powinien być przeprowadzony z należytą dbałością o interesy obywateli, a każda decyzja powinna uwzględniać nie tylko finansowy wymiar odszkodowania, ale również wpływ na życie osobiste wywłaszczonych. W praktyce często zdarza się, że wywłaszczenia wiążą się z długotrwałymi procedurami i problemami z uzyskaniem odpowiednich odszkodowań. Rekompensaty oferowane mieszkańcom nie zawsze odzwierciedlają faktyczną wartość ich nieruchomości ani nie uwzględniają kosztów związanych z przeniesieniem się w inne miejsce. Co więcej, ceny na rynku nieruchomości mogą być wyższe niż rekompensaty, co stawia mieszkańców w trudnej sytuacji, zmuszając ich do osiedlenia się w mniej korzystnych warunkach mieszkaniowych lub poniesienia dodatkowych kosztów. Przymusowe wywłaszczenia oraz wyburzenia domów prowadzą do rozpadu lokalnych wspólnot, które są oparte na wieloletnich więziach sąsiedzkich i rodzinnych. W małych miejscowościach takich jak Warka, więzi społeczne mają szczególne znaczenie – mieszkańcy wspierają się wzajemnie, tworząc zintegrowane społeczności, które są fundamentem stabilności i spokoju życia codziennego. Przymusowe przenosiny oznaczają rozdzielenie rodzin, sąsiadów i przyjaciół, co osłabia lokalną tożsamość i poczucie wspólnoty. Wywłaszczenia mogą spowodować rozproszenie mieszkańców po różnych miejscowościach, co doprowadzi do zaniku wspólnot lokalnych i utraty kontaktów, które budowane były przez lata. Lokalne instytucje, jak szkoły, ośrodki zdrowia czy placówki kulturalne, również ucierpią, ponieważ zmniejszenie liczby mieszkańców może skutkować zmniejszeniem zapotrzebowania na ich usługi, a w skrajnych przypadkach – ich zamknięciem.

Przymusowe przesiedlenia wywołają destabilizację społeczną, prowadząc do poczucia wyobcowania i izolacji w nowych miejscach. Osoby przesiedlone mogą mieć trudności z adaptacją do nowego środowiska, co wpływa na ich jakość życia. Ponadto dzieci i młodzież, które muszą zmieniać szkoły oraz otoczenie, doświadczają dodatkowego stresu, co może mieć negatywny wpływ na ich rozwój emocjonalny i edukacyjny.

Oprócz utraty mienia, wyburzenia domów oraz wywłaszczenia będą miały bezpośredni wpływ na stabilność finansową wielu rodzin. W niektórych przypadkach wywłaszczenie oznacza konieczność likwidacji lub przeniesienia prowadzonej działalności gospodarczej, co może wiązać się z utratą źródła dochodu. Nie wszyscy mieszkańcy są w stanie odtworzyć swoje przedsiębiorstwa w nowym miejscu, co skutkuje utratą miejsc pracy i zmniejszeniem aktywności gospodarczej w regionie.

2. Rozbicie więzi społecznych.

Realizacja każdego z proponowanych wariantów linii kolejowych wiąże się z koniecznością wywłaszczeń oraz przymusowych przesiedleń mieszkańców. To nie tylko oznacza utratę domów i dorobku życia, ale także rozbicie więzi społecznych budowanych przez pokolenia. Małe, zintegrowane społeczności, takie jak w naszej gminie, opierają swoje życie na wzajemnym wsparciu, a przymusowe wysiedlenia będą skutkować społeczną dezintegracją i utratą tożsamości lokalnej.

3. Szkody dla upraw rolnych i sadownictwa.

Gmina Warka jest znana z produkcji rolnej, szczególnie z sadownictwa, które stanowi podstawę lokalnej gospodarki. Przebieg linii kolejowych przez tereny uprawne w tych przypadkach spowoduje bezpowrotną utratę cennych, żyznych gruntów rolnych. Należy podkreślić, że sadownictwo wymaga wieloletnich inwestycji w sady, których nie da się łatwo przenieść. Wpływ ten będzie miał nie tylko ekonomiczne skutki dla lokalnych rolników, ale także dla całego regionu, którego gospodarka w dużej mierze opiera się na sadownictwie, rolnictwie i przetwórstwie owoców. Nie możemy pozostać obojętni

na ochronę zdrowia i życia naszych mieszkańców. Budowa kolei dużych prędkości wpłynie negatywnie na jakość ich życia, powodując hałas, zarówno w czasie samej inwestycji, jak i późniejszej eksploatacji, ale również będzie miała niebagatelny wpływ na pogorszenie bezpieczeństwa użytkowników ruchu drogowego ze względu na wydłużony dojazd do pól i brak przygotowania dróg do całkowitej zmiany lokalnego ruchu samochodowego.

4. Negatywne konsekwencje dla lokalnych przedsiębiorstw.

Liczne prywatne przedsiębiorstwa w tym instytut badawczy, funkcjonujące w naszym regionie również odczuwają negatywne skutki realizacji inwestycji. Budowa torów i związane z nią wywłaszczenia spowodują likwidację wielu miejsc pracy, a ograniczenia w dostępności komunikacyjnej w czasie budowy i po jej zakończeniu znacząco obniżą konkurencyjność lokalnych firm. Oprócz bezpośrednich szkód materialnych, przedsiębiorcy będą musieli mierzyć się z utratą klientów oraz zwiększonymi kosztami działalności.

5. Zakłócenie tradycyjnego stylu życia.

Warka i okoliczne wsie charakteryzują się tradycyjnym, spokojnym stylem życia, który w dużym stopniu opiera się na rolnictwie i lokalnych więziach społecznych. Intensyfikacja ruchu kolejowego, związane z nią hałas oraz inne formy uciążliwości znacząco zmieniają charakter tego obszaru, przekształcając go w miejsce, gdzie codzienna egzystencja będzie o wiele bardziej stresująca i trudna. Tak gwałtowna transformacja nie tylko podważa lokalną tożsamość, ale także negatywnie wpłynie na zdrowie psychiczne mieszkańców, szczególnie osób starszych i dzieci.

6. Brak adekwatnych konsultacji społecznych.

Mieszkańcy gminy Warka czują, że konsultacje społeczne dotyczące budowy linii kolejowych były niewystarczające. Wiele osób nie miało szansy wyrazić swojego zdania na temat proponowanych wariantów. Decyzje o tej skali i o takim wpływie na życie społeczności lokalnej powinny być podejmowane z uwzględnieniem opinii mieszkańców. Brak adekwatnych konsultacji z lokalnymi społecznościami to poważny błąd, który prowadzi do konfliktów i niezadowolenia społecznego. Warto zaapelować o rzetelne i otwarte konsultacje, które uwzględnią realne potrzeby oraz obawy lokalnych mieszkańców.

7. Koszty społeczne przewyższające potencjalne korzyści.

Choć rozbudowa infrastruktury kolejowej może przynieść korzyści na skalę krajową, koszty społeczne dla gminy Warka wydają się zdecydowanie przewyższać potencjalne zyski. Straty związane z niszczeniem domów, gruntów rolnych, infrastruktury oraz więzi społecznych są trudne do oszacowania, ale ich wpływ na życie codzienne mieszkańców jest bezdyskusyjnie negatywny. Dla mieszkańców Gminy Warka planowana inwestycja nie jest szansą na rozwój a wręcz jego zahamowanie. Mieszkańcom w chwili obecnej towarzyszy niepewność, trudności w podejmowaniu decyzji o inwestowaniu. Został zamrożony obrót nieruchomościami, których wartości drastycznie spadają. Zysk dla kraju w postaci krótszych czasów podróży powinien być skonfrontowany z faktycznymi stratami, jakie poniesie społeczność lokalna. Warto w tym kontekście podkreślić, że infrastruktura powinna służyć poprawie jakości życia obywateli, a nie pogarszać ich warunki bytowe.

8. Alternatywne trasy i rozwiązania.

Warto również zwrócić uwagę, że istnieją inne możliwe trasy kolejowe, które mogłyby mniej

inwazyjnie wpłynąć na życie mieszkańców Warki i okolic. Wskazanie na konieczność dokładniejszej analizy alternatywnych tras, które ominęłyby najbardziej zaludnione i rolniczo wartościowe tereny, mogłoby być konstruktywną propozycją, podkreślając gotowość gminy do dialogu w tej kwestii. Włączenie samorządów i lokalnych społeczności w proces konsultacji na wcześniejszych etapach planowania mogłoby doprowadzić do wypracowania bardziej zrównoważonych rozwiązań.

9. Negatywny wpływ na środowisko.

Budowa nowej linii kolejowej w wariantach W1, W6 i W61 doprowadzi do znacznej degradacji środowiska naturalnego. Warka jest regionem o szczególnie cennych zasobach przyrodniczych, w tym lasach, dolinach rzecznych oraz terenach rekreacyjnych. Przebieg linii kolejowych przez te obszary spowoduje nieodwracalne zmiany w ekosystemach, zniszczenie siedlisk zwierząt oraz degradację krajobrazu. Należy również uwzględnić wpływ emisji hałasu, który nie tylko zaburzy życie zwierząt, ale także negatywnie wpłynie na zdrowie i komfort życia mieszkańców.

W obliczu wyżej wymienionych argumentów apelujemy o odstąpienie od projektu nowych linii kolejowych i ponowne rozważenie proponowanych wariantów przebiegu torów kolejowych w ramach Centralnego Portu Komunikacyjnego. Uważamy, że rozwój infrastruktury powinien odbywać się w sposób zrównoważony, z poszanowaniem praw lokalnych społeczności, ochrony środowiska oraz gospodarki regionalnej a na to najmniejszy wpływ będzie miał wariant W1. Warianty W6 i W61, w obecnej formie, kategorycznie nie spełniają tych kryteriów, a ich realizacja przyniesie więcej strat niż korzyści nie tylko Gminie Warka, ale również całemu regionowi.

Powyższe stanowisko jest przejawem troski o interes i rozwój naszej Gminy, a także obawy o losy i sprawy naszych mieszkańców, którzy już czują się zagrożeni. Wnosimy o uwzględnienie naszego stanowiska i podjęcie dialogu z mieszkańcami oraz lokalnymi władzami w celu wysłuchania naszych propozycji jak również znalezienia alternatywnych rozwiązań.